

Børne- og socialminister Mai Mercados talepapir

Anledning	SOU alm. del samrådsspørgsmål T og U
Dato / tid	14.03.2019 kl. 12.15-13.15
Talens varighed	Ca. 10 min.
Sted	FT 1-133

Det talte ord gælder

[Indledning]

Dette samråd har baggrund i en helt forfærdelig sag, hvor alt for mange børn er blevet udsat for noget af det værste, man overhovedet kan forestille sig. Jeg finder det stærkt kritisabelt, at de ansvarlige kommuner ikke har formået at handle rettidigt og konsekvent i en så alvorlig sag som denne.

Udvalget har stillet to spørgsmål på baggrund af sagen, som jeg vil besvare samlet.

[Lovgivningen er på plads]

Først vil jeg gerne slå fast, at vi med den eksisterende lovgivning har skabt nogle meget klare rammer for at sikre, at hver enkelt kommune reagerer og følger op i en sag om overgreb begået mod et barn eller en ung.

Med Overgrebspakken har vi blandt andet skærpet kravene til kommunernes håndtering af overgrebssager, ligesom vi har skærpet fokus på at forebygge og gribe tidligt ind, når der er viden eller mistanke om overgreb. Det har vi gjort for at sikre, at børn og unge får den rette hjælp i tide.

Lovgivningen er sådan set helt klar: Kommunerne har pligt til at reagere hurtigt og følge op, så barnet eller den unge får den rette hjælp og støtte. Det er ikke til diskussion.

[Nogle kommuner gør det ikke godt nok]

Jeg er faktisk af den overbevisning, at Overgrebspakken har været med til at rykke noget ude i kommunerne. Der er kommet en helt anden opmærksomhed på overgreb og på vigtigheden af at gribe ind i tide.

Jeg hæfter mig blandt andet ved, at antallet af underretninger stiger år for år. Det samme gør antallet af sager, der kommer i børnehuse. Det ser jeg som en positiv udvikling, for det fortæller mig, at flere børn og unge får den hjælp, som de har brug for.

Men samtidig må jeg også erkende, at der er nogle kommuner, der bare ikke gør det godt nok.

I den konkrete sag har jeg indhentet en redegørelse fra de ansvarlige kommuner. Uden at kunne gå ind i detaljer fra redegørelserne kan jeg sige, at de peger på forløb, hvor sagsbehandlingen ikke har været fuldt ud tilstrækkelig, og hvor der desværre er begået fejl.

De peger på, at nogle kommuner simpelthen ikke er gode nok til at få fulgt op og sikret, at børnene får den rette hjælp og støtte.

[Konsekvenser for kommunerne?]

I den forbindelse har udvalget rejst et spørgsmål, som ofte stilles i forbindelse med en sag som denne: Om det ikke skal have konsekvenser for kommunerne, når de ikke overholder lovgivningen?

Jeg har i første omgang taget kontakt til de ansvarlige kommuner i denne sag og viderebragt ministeriets klare vurdering af forløbet. Kort sagt har budskabet meget hårdt og meget tydeligt været, at der skal strammes op!

Jeg har gjort det direkte klart for de konkrete borgmestre, at det er dem, der har ansvaret for at reagere og handle i den enkelte sag. Det ansvar skal de selvfølgelig leve op til.

På den positive side har Albertslund Kommune lagt en plan for, hvordan de fremadrettet kan styrke både forebyggelse, opsporing og håndtering af sager om overgreb.

Jeg er dog ikke betrygget i, at dette gør sig gældende for Brøndby Kommune. Jeg har derfor bedt Brøndby Kommune om en fornyet redegørelse om seks måneder, hvor kommunen skal redegøre for planlagte og gennemførte udviklings- og læringstiltag. På den baggrund vil jeg tage stilling til, om der er grundlag for yderligere opfølgning over for kommunen.

Hvis jeg på baggrund af redegørelsen fortsat ikke er betrygget i, at kommunen har styr på området, kan jeg for eksempel bede Ankestyrelsen om at gennemgå et udsnit af kommunens sager. Hvis det står helt grelt til, er det også en mulighed, at jeg kontakter det kommunale tilsyn med henblik på at starte en tilsynssag. Det kan i sidste ende også få betydning for kommunens adgang til refusion, hvis de ikke får rettet op på deres fejl.

Jeg har desuden på det kraftigste opfordret begge kommuner til at tage imod den ekspertise, som Socialstyrelsen stiller til rådighed.

Det drejer sig ikke mindst om SISO – videnscenter for sociale indsatser ved vold og seksuelle overgreb – som blandt andet tilbyder individuelt tilpassede udviklingsforløb til at styrke kommunernes arbejde på overgrebsområdet.

Det drejer sig også om Task Forcen på området for udsatte børn og unge, som tilbyder hjælp til kommuner, der ønsker at styrke kvaliteten i deres sagsbehandling gennem kompetenceudvikling, sparring og viden.

Det er for mig at se to gode tilbud, som der er gevaldigt brug for ude i kommunerne. Jeg vil derfor gerne benytte lejligheden her i dag til at viderebringe budskabet til samtlige af landets kommuner: Det er nemlig på tide, at alle kommuner tager deres ansvar på sig og får styr på det her område.

[Kommunale beredskaber]

I forbindelse med medieomtale af sagen er det blandt andet blevet påpeget, at det halter med de kommunale beredskaber til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb.

Jeg bad på den baggrund Socialstyrelsen om at undersøge, om samtlige af landets kommuner har deres beredskaber på plads.

Undersøgelsen viser, at 97 ud af 98 kommuner har et kommunalt beredskab, og det er sådan set meget godt. Dog gælder det for en del af kommunerne, at beredskaberne ikke lever op til alle de lovgivningsmæssige krav – enten fordi de ikke er politisk vedtaget, eller fordi de ikke er offentliggjort eller revideret inden for de seneste fire år.

Det er ikke godt nok, for beredskabet skal netop være med til at sikre, at alt fagpersonale i kommunen ved, hvordan de skal håndtere en overgrebssag.

Jeg har derfor sendt et brev til samtlige af landets borgmestre, hvor jeg kraftigt har understreget vigtigheden i, at de får styr på det her. Jeg har også understreget, at det er deres ansvar at sikre, at børnene får den fornødne hjælp, hvis der skulle opstå en overgrebssag i deres kommune.

Og så har jeg bedt Socialstyrelsen om at gentage øvelsen til efteråret for at sikre, at kommunerne har fået rettet op.

[Børnehusene og det tværsektorielle samarbejde]

I forbindelse med sagen er det også påpeget, at børnehusene ikke er blevet inddraget tilstrækkeligt, ligesom der har været fokus på det tværsektorielle samarbejde i regi af børnehusene.

Til det kan jeg først og fremmest sige, at børnehusene ikke er et tilbud. Det fremgår meget tydeligt af lovgivningen, at kommunerne skal bruge børnehusene i sager om overgreb, hvor kommunen iværksætter en børnefaglig undersøgelse, og hvor der er behov for at samarbejde med politiet eller sundhedsvæsnet.

Det er for mig at se helt uforståeligt, at ikke alle kommuner inddrager børnehuse, som de skal, og udnytter de særlige kompetencer, som børnehuse stiller til rådighed.

Desværre er det ikke en nyhed, at det ikke er alle kommuner, der er lige gode til at bruge børnehuse. Det ved vi også fra Socialstyrelsens årsstatistik, som bliver udgivet hvert år. Det fremgår også af årsstatistikken, at det ikke er alle steder, hvor det tværsektorielle samarbejde fungerer lige godt.

Det er også baggrunden for, at Børne- og Socialministeriet i samarbejde med Justitsministeriet og Sundhedsministeriet er ved at revidere bekendtgørelsen om børnehuse. Det gør vi blandt andet for at tydeliggøre reglerne, så der for eksempel ikke opstår uklarheder om forventningerne til de involverede aktørers indsats i en børnehussag.

Det er også en problemstilling, som SISO har et særligt fokus på i deres arbejde, hvor de blandt andet understøtter samarbejdet på tværs af de involverede sektorer i en børnehussag samt samarbejdet mellem kommuner og børnehuse.

SISO er også opmærksomme på at opsøge de kommuner, der har udfordringer på området, og som måske skal mindes om, at de skal huske at inddrage børnehuset.

[Kommunerne skal stramme op]

Jeg vil i det hele taget udnytte SISO's kompetencer til i endnu højere grad at gå aktivt efter de kommuner, som ikke har styr på overgrebsområdet. For fremtiden vil kommunerne opleve, at de bliver kigget ekstra grundigt efter i kortene – for det er der behov for.

Det gælder ikke kun på overgrebsområdet, men også generelt i forhold til kommunernes behandling af sager om udsatte børn og unge. Jeg har nemlig tænkt mig at følge kommunernes indsats tæt og gå benhårdt efter de kommuner, som ikke forvalter reglerne på lovlig vis.

Det vil jeg blandt andet gøre med det nye undersøgelseskoncept, som blev besluttet med satspuljeaftalen for 2019, og som har til formål at følge kvaliteten i kommunernes sagsbehandling på børneområdet. Det skal sikre, at alle 98 kommuner bliver kontrolleret hyppigt, så vi kan tage fat i dem, som ikke overholder lovgivningen.

Det er også i det lys, man skal se Danmarkskortene over omgørelsesprocenter i Ankestyrelsen på baggrund af klagesager over kommunernes afgørelser på socialområdet. Det skal synliggøre kommunernes ansvar og sætte fokus på, at der skal træffes korrekte afgørelser.

[Afslutning]

Min konklusion er altså meget klar: Lovgivningen er på plads, og reglerne er sådan set meget klare. Men der er stadig kommuner, som ikke har styr på deres sagsbehandling, og det er ikke godt nok.

Jeg har en meget klar forventning om, at de kommuner fremadrettet strammer gevaldigt op.

Og jeg har tænkt mig at forfølge dem, som ikke overholder reglerne.

Tak for ordet.